

O.L.I. CENTAR ZA INTEGRATIVNU PSIHODINAMSKU PSIHOTERAPIJU, SAVETOVANJE I KOUČING

O.L.I. - Integrativno Psihodinamsko Savetovanje

**Program edukacije koji vodi do zvanja
Akreditovanog psihološkog savetnika u Srbiji i
Akreditovanog psihološkog savetnika u Evropi**

Potpuno usklađen sa trening standardima i zahtevima Udruženja psiholoških savetnika Srbije i Evropske asocijacije za savetovanje. UPSS ima status nacionalne asocijacije pri EAC. Kurs je akreditovan od strane Akreditacionog komiteta UPSS.

Voditelj kursa je Nebojša Jovanović, psiholog, psihoterapeut i akreditovani psihološki savetnik, kao i Mr. Aleksandar Kontić, psiholog, psihoanalitičar

KONTAKT: jnebojsa@ikomline.net Tel: 063-157-5082

www.akademijauspeha.com

www.biofidbek.com

Kurs se sastoji od delova:

Edukacija je podeljena na 4 nivoa: Uvodni-16 časova, Bazični 80, Napredni-160 i Profesionalni-224. Kompletna edukacija traje 480 časova. Za svaki nivo edukacije dobija se poseban certifikat. Nakon kompletirane edukacije kandidati stižu status O.L.I. savetnika na superviziji. Za dobijanje nacionalnog certifikata akreditovanog savetnika potrebo je da kandidat ima, pored završene edukacije, i 450 sati rada sa klijentima (pod supervizijom). Kompletna edukacija traje oko 3,5 godina.

Ukupni kurs se sastoji od 980 sati, 450 sati kursnog rada na teoriji i veštinama, 450 sati supervizirane prakse i 80 sati ličnog iskustva u ulozi klijenta. Traje od 3 do 6 godina.

Kursni rad se sastoji od grupnih razmatranja kursnih tema, predavanja, seminara, itd., kao i praktičnih vežbi sa ulogama savetnika, klijenta i posmatrača. Kurs obuhvata i 80 sati ličnog rada u grupi i individualno.

- ~ Osim toga:
- ~ Potpisuje se kodeks etike i prakse
- ~ Uplaćuje se profesionalno osiguranje (ukoliko je moguće)
- ~ Nastavlja se sa stručnim usavršavanjem
- ~ Nastavlja se sa supervizijom

Teme:

1. Teorija o metodu i veštine savetovanja

- ~ Savetovanje kao vaspitni proces-sistem vrednosti i odnos prema čoveku.
- ~ Odnos između savetnika i klijenta
- ~ Nedirektivno savetovanje i terapija usmeravana klijentom Karla Rodžersa
- ~ Tehnika reflektovanja
- ~ Nedirektivno savetovanje i psihoterapija
- ~ Razvoj savetodavnog procesa
- ~ Način vođenja nedirektivnog savetovanja
- ~ Terapija usmeravana klijentom
- ~ Gledišta o transferu. Rad sa transfernim stavovima u klijentcentričnoj terapiji
- ~ Odnos prema dijagnozi
- ~ Ograničenja kod primene nedirektivnog savetovanja i terapije usmeravane klijentom
- ~ Psihodinamsko savetovanje
- ~ Prvi kontakt sa klijentom
- ~ Početna faza terapije – prvi intervju
- ~ Uspostavljanje radnog saveza
- ~ Kreiranje pogodne emocionalne atmosfere
- ~ Strukturisanje svrhe razgovora
- ~ Razjašnjavanje pogrešnih predstava o savetodavnom procesu

- ~ Rad sa neadekvatnom motivacijom
- ~ Rad sa početnim otporima
- ~ Česta pitanja koja klijenti postavljaju u početnoj fazi savetovanja

- ~ Nekoliko važnih “Ne” tokom prvog razgovora
- ~ Dinamika snaga u savetodavnom procesu: Snage koje su usmerene ka razvoju, Snage koje se protive savetodavnom procesu
- ~ Otpor. Podela otpora. Proces rada sa otporom.
- ~ Transfer. Karakteristike transfernih reakcija . Rad sa transferom.
- ~ Rad sa karakternim otporom. Analiza karaktera Vilhelma Rajha
- ~ Rad sa telom u psihoterapiji i savetovanju-Bioenergetika A. Lovena, Radix-Keli, Orgonomija-Bejker
- ~ Geštalt pristup i mogućnosti primene u savetodavnom radu.
- ~ Tehnike Transakcione Analize i mogućnosti primene u savetodavnom radu.
- ~ N.L.P. I mogućnosti primene u savetodavnom radu
- ~ R.E.B.T. i mogućnosti primene u savetodavnom radu

2. O.L.I. Aktivno integrativno savetovanje

- ~ O.L.I. -Otklanjanje Lažnih Informacija. Otkrivanje Lične Istine
- ~ Psihološki “antivirus” program
- ~ Sistem vrednosti O.L.I. Pristupa čoveku. Koncept “dobrog čoveka”
- ~ Zakoni psihodinamike
- ~ Koncept razvojnih zadataka
- ~ Pristup klijentu preko sposobnosti (capability approach). Bazične ljudske sposobnosti.
- ~ ”Emotivno računovodstvo” i “Cenovnik životnih odluka”
- ~ ”Psihološka matematika”. Kako se pravi cenovnik životnih izbora
- ~ Suprotstavljene potrebe, hijerarhija potreba i „stilovi poslovanja sa životom“. Životne strategije.
- ~ Self-help metodi-metodi samopomoći.
- ~ O.L.I. Aktivacioni protokoli
- ~ Specifičnosti primene O.L.I. Savetodavnog metoda na različitim uzrastima i u različitim oblastima života.

3. Teorije ličnosti. Teorije razvoja. Teorija o nastanku psiholoških problema

A. TEORIJE LIČNOSTI

Psihodinamske teorije ličnosti se fokusiraju na razvoj Frojdove psihanalitičke teorije, te kasnijih doprinosa Ane Frojd, Melanije Klajn, Jakobsonove i Margaret Maler, ego-psihologa Krisa, Hartmana , do najnovijih doprinosa Kohuta i Kernberga. Diskutuju se teorije razvoja, mentalne organizacije, psihopatologije i tretmana, te međusobne povezanosti različitih gledišta.

B. RAZVOJNA TEORIJA

b2. Odojčće i rano detinjstvo

Normalni i patološki razvoj selfa, objektnih odnosa, indentiteta, super ega, formiranje psihološke strukture, te kritička evaluacija sadašnjih shvatanja

b2. Latencija i preadolescencija

Psihodinamsko razumevanje razvoja nakon razrešenja Edipalnog konflikta

b3. Adolescencija

Fokusiranje na psihološko elaboriranje promena u telesnim funkcijama kod adolescenta, te pomeranja vezanosti od roditelja na druge objekte. U ovom smislu, tretira se zasnivanje superega, ego idela, relacije narcizma i adolescentnih procesa, zasnivanje indentiteta te , značaja vršnjačke grupe

C. ETIKA U PSIHOTERAPIJSKOJ PRAKSI

Diskutovanje koncepata etičkog i neetičkog, postavljanja granica, te zasnivanja i održavanja poverenja. Saszi ovi pojmovi etike pshoanalize, i njene generalne kritičke diskusije u savremenoj praksi

D. PSIHOPATHOLOGIJA

d1. Neuroze

Osnovni teorijski i klinički aspekti neurotskog poremećaja (histerični, opsesivni, fobični simptomi te karakterne neuroze , sa posebnim osvrtom na mazohistički karakter) .

d2. Borderline stanja i paranoja

Osnovni teorijski i klinički aspekti , sa posebnim osvrtom na njihovu diferencijaciju. Uz Frojda, izučavanju se osnovni teorijski doprinosi Kleinove, Rosenfelda, Hane Segal, i Biona. , sa posebnim osvrtom na Kohuta, Kernberga, Gabbarda, i drugih

d3. Depresivna stanja

Klinički i teorijski aspekti depresije, sa psihodinamskog stanovišta, počev od studija Abrahama, Freuda, and Rado-a, Kleinove teorije depresivne pozicije, strukturalno razvojnog gledišta, Jakobsonove te Brennerove teorije o depersivnom signalnm afektu.

E. EMPIRISKI PRISTUP PSIHOTERAPIJI - istraživanja

Obzirom da je edukacija insistirala na kritičkom stavu, osnove metoda i tehnika istraživanja u domenu psihoterapije se diskutiraju sa teorijskog i empirijskog aspekta

❖ Program će osposobiti savetnika da:

- ~ Uspostavi savetnički odnos;
- ~ Radi unutar jasnog teorijskog okvira;
- ~ Ojača svest o interpersonalnoj dinamici ljudskih odnosa;
- ~ Razvije sposobnost razumevanja i rada sa verbalnim i neverbalnim znacima komunikacije;
- ~ Poveća razumevanje i samosvest o pokrenutim temama u radu sa klijentom
- ~ Prati i preispituje svoj neprestani profesionalni razvoj uz pomoć mišljenja i procene drugih;
- ~ Postane svestan i suoči se sa ličnim temama i profesionalnim ograničenjima.

Savetnička praksa tokom treninga

Trening program će obezbediti da studenti svoju superviziranu praksu obavljaju u prikladnom okruženju. Ovo će obično biti formalizovani i ugovoreni savetnički odnos. Trening program će obezbediti supervizore koji su iskusni stručnjaci u svojoj oblasti.

❖ Pored ovoga, biće postavljene jasne ugovorne potrebe u vezi:

- ~ Etičkih pitanja prakse
- ~ Administrativnih pitanja
- ~ Dogovora oko plaćanja
- ~ Povezanosti i upućivanja drugim stručnjacima i ka drugim uslugama.

Lični razvoj (savetničko iskustvo u ulozi klijenta)

❖ Svrha ove komponente treninga je da kod savetnika potpomogne rast i razvoj:

- ~ Svesti o ličnim temama kako se one pojavljuju u radu i kako mogu uticati na savetnički proces
- ~ Intelektualnog razumevanja i sticanja znanja
- ~ Emocionalne zrelosti i prihvatanja sebe i drugih;
- ~ Iskustva da se bude u ulozi klijenta unutar jednog formalizovanog profesionalnog savetničkog odnosa
- ~ Globalne perspektive sebe u odnosu prema svetu.

Ciljevi edukacije za supervizijsku procenu na svakom nivou, kandidat će biti osposobljen da:

	Osnovni	Napredni	Profesionalni
1. PROCENA – DIJAGNOZA - PLANIRANJE TRETMANA	<ul style="list-style-type: none"> - Započinje evaluaciju klijenta, postavlja šire hipoteze u vezi problema, razmišlja o podobnosti tretmana za konkretan problem - Daje detaljnije pretpostavke u vezi psihodinamike konkretnog klijenta 	<ul style="list-style-type: none"> - Pokazuje povećanje sposobnosti da pravi karakterološke i strukturalne hipoteze - Pokazuje manje anksioznosti prilikom kontakta sa klijentom - Pokazuje sposobnost modifikovanja polaznih hipoteza, ako se ove uspostave kao manje korektnе 	<ul style="list-style-type: none"> - U stanju je da nezavisno procenjuje kandidate za psihološku pomoć - U stanju je da nezavisno sprovede modifikacije u tehnici - U stanju je da nezavisno reformuliše prvobitne hipoteze
2. ZASNIVANJE RADNOG SAVEZA	<ul style="list-style-type: none"> - Razume pojam setinga i njegovu važnost - Jasno uspostavlja seting i primećuje otpore ugovoru - Počinje da zasniva radni savez i da ga diskutuje sa supervizorim - Razume pojam neutralnosti i sposban je da ga diskutuje sa supervizorom 	<ul style="list-style-type: none"> - Održava radni savez i prepoznaje otpore - Prepoznaje dobro zasnovan radni savez - Počinje da razvija psihoterapijski stav u praksi 	<ul style="list-style-type: none"> - Nezavisno održava radni savez i prepoznaje otpore - Samostalno prepoznaje dobro zasnovan radni savez - Održava samostalno psihoterapijski stav u praksi
3. KLIJENTOM USMERENO SLUŠANJE, EMPATIJSKO RAZUMEVANJE	<ul style="list-style-type: none"> - Zasniva kapacitet za razumevanje klijenta, prepoznaje intervencije koje služe zasnivanju psihoterapijskog procesa - Na intrapsihičkom nivou prepoznaje intervencije koje klijent može da razume - Počinje da prepoznaje teorijske koncepte u praktičnom radu - Počinje imaginativno razmišljanje slušajući pacijenta 	<ul style="list-style-type: none"> - Pokazuje napredak kapaciteta za razumevanje klijenta, prepoznaje intervencije koje služe zasnivanju psihoterapijskog procesa - Pokazuje povećanu sposobnost da prepozna i sledi klijentova osećanja za vreme rada - Pokazuje generalno veću empatijsku sposobnost u odnosu na klijenta - Održava i razvija imaginativno razmišljanje slušajući klijenta 	<ul style="list-style-type: none"> - Konstantno održava radni savez - Konzistentno i ispravno prepoznaje i sledi klijentova osećanja u seansi - Prepoznaje nesvesni materijal u seansi - Jasno održava i razvija imaginativno razmišljanje slušajući pacijenta
4. TEHNIKA	<ul style="list-style-type: none"> - Prikazujući materijal na superviziji, prepoznaje: <ol style="list-style-type: none"> 1. dominantne fantazije 2. dominantne otpore 3. dominantni transfer i kontratransfer 4. momente u radu u kojima je klijent jasno razumevao terapeutove verbalizacije, a koje produbjuju proces 5. promene u odbranama klijenta 6. promene u ukupnom radnom setingu 	<ul style="list-style-type: none"> - Uz pomoć supervizora, prepoznaje 1.-6., i uz to: <ul style="list-style-type: none"> - Pokazuje sve više dobro uvremenjih komunikacija klijentu, pokazuje tehničku neutralnost - Uz pomoć supervizora, koristi kontratransfer da bi uočio sopstvene previde u radu - Razumeva konfrontacije, razjašnjavanje i interpretacije, i koristi ih u radu - Uz pomoć supervizora, radi na prorađivanju 	<ul style="list-style-type: none"> - Nezavisno od supervizora, prepoznaje 1.-6., i uz to: <ul style="list-style-type: none"> - Konzistentno pravi dobro uvremenejne komunikacije klijentu - Nezavisno od supervizora prepoznaje kontratransferne reakcije - Adekvatno koristi tehnička sredstva - Upotrebljava razvojne rekonstrukcije, kada je to moguće - Prepoznaje odigravanja - Kada je moguće, koristi kontratransfer kao dodatni izvor informacija - Prepoznaje naznake završnih nivoa rada sa klijentom
5. FORMIRANJE KONCEPTA, IZVEŠTAVANJE	<ul style="list-style-type: none"> - Uspeva da verbalizuje i izvesti otvoreno intrapsihička i interpersonalna dešavanja unutar seanse 	<ul style="list-style-type: none"> - Dizajnira početne formulacije koje se odnose na psihopatologiju, karakternu strukturu, promene, fantazije, otpore, i pitanja transfera i kontratransfera - Počinje da prepoznaje elemente u radu, koji su relevantni za fazu u kojoj se rad nalazi - U stanju je da piše periodični izveštaj o radu koji koncizno sadrži sve važne elemente rada 	
6. SUPERVIZIJA	<ul style="list-style-type: none"> - Koristi supervizora radi procene evaluacije klijenta, razvojnih hipoteza, plana tretmana, kontratransfera i tako dalje. Razvija sposobnost primene saznanja dobijenih u supervizijskom radu u konkretnoj situaciji sa klijentom 	<ul style="list-style-type: none"> - Kao u fazi I, uz upotrebu supervizora radi formulisanja kompletne slike o klijentovom problemu. - Razvija odnos sa supervizorom, u smislu da može slobodno da razvije i formuliše sopstvene hipoteze - Supervizora koristi više kao objekat za diskusiju, nego za savet i direkciju 	<ul style="list-style-type: none"> - Kao i u prethodnoj fazi, s tim što koristi supervizora radi pojašnjavanja nedoumica u radu - Zaokružuje stav da supervizora koristi više kao objekat za diskusiju, nego za savet i direkciju

Teorijska osnova kursa

- ~ Osnovni teorijski model O.L.I. integrativnog psihodinamskog savetovanja
- ~ Teorija razvoja ličnosti
- ~ Teorija promene i klijentovog napredovanja
- ~ Šta je psihološki poremećaj
- ~ Etička pitanja O.L.I. integrativnog psihodinamskog savetovanja
- ~ Istorija savetovanja i proučavanje bar još dva druga savetnička pristupa
- ~ Proučavanje kulturnih razlika i osetljivosti za te razlike

Osnovni teorijski model

O.L.I. psihodinamsko integrativno savetovanje je sazajna procedura usmerena ka otkrivanju lažnih informacija o sebi i svetu, proces dolaženja do lične istine. O.L.I. je skraćenica upravo za ova dva procesa: **Otkrivanje Lažnih Informacija i Otkrivanje Lične Istine**. Zadatak svakog čoveka je da otkrije kako funkcioniše život da bi bio kompetentniji da se u životu snalazi. Od rođenja nas uče tome kako funkcioniše život, ali u tom procesu primamo i mnogo lažnih informacija koje usvajamo i orijentišemo se prema njima. Primamo lažne informacije o tome kakvi smo mi, kako funkcionišu međuljudski odnosi, kako možemo uspeti u zadovoljavanju naših bazičnih psiholoških potreba, šta se može očekivati od života...Informacije primamo od osoba koje i same imaju puno neistinitih informacija u svom sistemu uverenja. Svaka lažna informacija vezana za neki bitan aspekt života koja je usvojena kao uverenje vodi do neuspeha u toj oblasti života. Lažna informacija je kao kompjuterski «bug» ili virus koji uništava «fajl» u kojem se nalazi. Virusi su sklone razmnožavanju, širenju. Lažne informacije su sklone da se generalizuju, uopštavaju.

Stručnjaci za kompjutere razvili su programe čiji je cilj da otkriju «viruse» i eliminišu ih. O.L.I. metod je psihološki program koji ima sličnu ulogu u sistemu zvanom psiha. Njegova uloga je detekcija i otklanjanje lažnih informacija u sistemu uverenja čoveka koje su vezana za osnovne, bitne aspekte življenja-predstavu o sebi, predstave o međuljudskim odnosima, predstave o roditeljstvu, predstave o funkcionisanju čoveka, predstave o svetu i životu.

Sve otkrivajuće psihoterapije zapravo počivaju na ideji o tome da je istina oslobađajuća i da je put ka emotivnom i mentalnom zdravlju. Razlika između psihoterapijskih i savetničkih procesa je uglavnom u načinu na koji se do te istine dolazi kao i u nalasku oblasti u kojoj se istina istražuje: istraživanje nesvesnog, komunikacije, mišljenja, emocija...Šta je to što je specifično za O.L.I. psihodinamski integrativni pristup?

Pristup preko sposobnosti

Klijenti dolaze na savetovanje da bi rešili neki svoj psihološko-emotivni problem. Problemi klijenta mogu biti posledica njegovog nedovoljnog razumevanja sebe, sopstvenih emocija, potiskivanja, nerazumevanja odnosa, nesposobnosti izražavanja...Zapravo, svi problemi klijenta su posledica nerazvijenosti ili inhibicije nekih njegovih bazičnih ljudskih sposobnosti (sposobnosti da razume sebe, da ispolji adekvatno svoje emocije, da razume međuljudske odnose...da voli i da radi). Nekorišćenje bazičnih

ljudskih sposobnosti vodi do psiholoških problema. Pristup preko sposobnosti se bazira upravo na detektovanju toga (osposobljavanju klijenta da sam detektuje) koje razvojne sposobnosti kod osobe nisu dovoljno razvijene ili su inhibirane, i da se pokrenu određene aktivnosti za razvijanje tih sposobnosti. Savetnički odnos se bazira na pomoći klijentu u treningu nedovoljno razvijenih sposobnosti. U tom procesu je klijent maksimalno aktivan-dobija zadatke (u dogovoru sa savetnikom) vezane za razvoj određenih sposobnosti na kojima aktivno radi i između seansi. Termin “integrativno” ima nekoliko značenja: 1. odnosi se na korišćenje saznanja i metodologija iz različitih psihoterapijskih i savetničkih pravaca, 2. odnosi se na proces bolje integracije u klijentovoj ličnosti, 3. odnosi se na proces bolje integracije klijenta u širu društvenu zajednicu.

Teorija razvoja ličnosti i psihičkih poremećaja

Koncept razvojnih zadataka

U gotovo svakom pedijarijskom priručniku, pa i u većini psiholoških priručnika i knjiga koje se bave razvojem dece, možemo se sresti sa idejom o tome da postoje razvojni zadaci koje dete treba da obavi ako se razvija normalno. Postoje i periodi u kojima ti zadaci treba da budu ispunjeni da bi se razvoj smatrao normalnim. Ti periodi nisu fiksirani za tačno određeni uzrast, ali imaju određeni opseg od-do koji predstavlja izvesnu normu razvoja-većina dece ispunjava taj zadatak na uzrastu od-do...Ako dete ne ispuni određeni razvojni zadatak u predviđenom uzrastu onda se pretpostavlja da ga nešto ometa u razvoju. Te razvojne norme nije postavio neko po svom nahođenju. Nastale su posmatranjem i praćenjem razvoja dece. Određena ponašanja i veštine kojima dete ovlada smatraju se pokazateljima toga da je razvojni zadatak ispunjen i nazivaju se “razvojni miljokazi”. U srpskom jeziku nemamo pravu reč za miljokaze. Putokazi su nešto drugo. Oni pokazuju u kom pravcu treba da idemo. Miljokazi su znaci koji pokazuju pređeni put, ili kilometražu do cilja. Nadalje ćemo koristiti izraz miljokazi za pokazatelje koji govore o tome da je ispunjen određen razvojni zadatak. Sam koncept razvojnih zadataka govori o tome da se razvijamo po određenom programu i fizički i psihološki. Životna sila u nama ima program po kojem deluje.

Ako je taj koncept prihvatljiv kada su u pitanju deca, zašto ne bi bio prihvatljiv i za odrasle. Zar nemaju i odrasli ljudi zadatke koje im postavlja život i koje treba da ispune? Zašto ne srećemo, ili retko srećemo u psihološkoj literaturi, razvojne zadatke za odrasle ljude, periode kada bi trebalo da se ispune ti razvojni zadaci, miljokaze koji pokazuju da su ispunjeni...? Do određenog uzrasta životna sila ima neki svoj program, a posle toga kako ko hoće? Odrasli ljudi imaju pravo da biraju da li će ispunjavati zadatke koje im postavlja život, pa je glupo postavljati norme i miljokaze? **I dete i odrasla osoba mogu da odaberu da ne ovladaju određenim razvojnim zadacima, ali to ima svoju cenu-ometenost u razvoju, nesposobnost da se samostalno zadovolje razvojne potrebe, zavisnost, nedostatak samopoštovanja, nezadovoljstvo, neispunjenost.** Čovek može da izabere neko ponašanje koje ne ide u pravcu razvoja, da se suprotstavi programu životne sile, ali ne može da izabere da za to ne plati cenu. Ljudi su razvili brojne “životne filozofije”, “stilove živiljenja”, razne konstrukcije o tome kako život treba da izgleda i kako valja živeti i šta se isplati u životu...Čovek je slobodno biće, misleće biće, on može da stvara svoj svet, da živi prema svojoj slici sveta...Sve je to tačno, do izvesne mere. Ljudska priroda nije relativna. Nismo u životu na neobaveznom proputovanju već smo došli na ovaj svet sa izvesnim planom i programom i zadacima koje treba da obavimo. Naša sloboda kreće se u tim okvirima, u okvirima ostvarivanja životnih zadataka.

Možemo izabrati različite načine, dati lični pečat, kombinovati u okviru datih mogućnosti, improvizovati u okviru pravila. Iskakanje iz te zadate forme je moguće, ali nije u našu korist.

Psihoanalitičari govore o tome da se baza karaktera formira do 5-6 godine. Ako pogledamo razvojne zadatke koje treba da ispune deca do šeste godine života, možemo uočiti to da su u njima sadržane gotovo sve veštine potrebne za život. Naravno, zahtevi koje život postavlja kasnije su sve složeniji i veštine se usavršavaju, ali je njihova osnova postavljena. Veština šestogodišnjaka da sasluša drugu osobu, da se stavi na njeno mesto i razume njenu tačku gledišta postaje njegov resurs, matrica ponašanja u aktivnom stanju. Nije bitno da li je predmet razgovora razjašnjavanje da li je „fer“ neki postupak u igri klikera ili razjašnjavanje suprotnih stavova u nekoj složenoj poslovnoj ili bračnoj situaciji. Matrica je postavljena. U matematičkim matricama potpuno je sve jedno da li stavljate jednocifrene, dvocifrene ili stocifrene brojeve u neku formulu. Formula određuje relacije između brojeva. Sposobnost da se uvaži mišljenje druge osobe je matrica-način ophođenja sa drugim. Matrice stvorene na ranijim uzrastima postaju naši tipični načini opažanja, obrade sadržaja i reagovanja. Menja se složenost situacija, informacija, odnosa...ali se ti novi, složeniji sadržaji ubacuju u istu matricu. Matrice postaju naš karakter-tipični načini percepcije, tumačenja i ponašanja. Čovek će raditi ono što je navikao, ono što mu je donosilo korist, ono što mu je lakše. To ne znači da se matrice ne mogu promeniti. Zadatak koji nije ispunjen na određenom uzrastu može se savladati kasnije. **Veština koja se nije uvežbala kada joj je bilo razvojno najpogodnije vreme može se uvežbati i kasnije, mada to zahteva dosta napora. O.L.I. psihodinamsko integrativno savetovanje i jeste proces prepoznavanja neispunjenih razvojnih zadataka, nenaučenih ili neaktivnih veština, zamenskih „vrši posao“ veština koje koče razvoj, i uvežbavanja veština koje su potrebne za nastavak razvojnog procesa.** U O.L.I. metodu naglasak nije stavljen na pitanje zašto je određena matrica nastala (mada može biti od koristi ako klijent razume poreklo određenog svog tipičnog načina percepcije, tumačenja i ponašanja), već na to **kako se održava i zašto opstaje. Umesto matrice koja donosi neku korist, ali koči razvoj, uvežbava se neispunjeni razvojni zadatak i veština koja na bolji način zadovoljava razvojne potrebe klijenta.**

Bazične ljudske sposobnosti

Da bi osoba ispunila određeni životni razvojni zadatak potrebne su joj određene sposobnosti. Miljokazi su pokazatelji da je određeni zadatak ispunjen. Sposobnosti su one karakteristike koje su omogućile osobi ispunjenje zadataka. Ne možemo razviti one sposobnosti za koje nemamo urođene potencijale. Potencijali su osnova za razvoj sposobnosti. Koliko god se trudio, pas ne može da nauči da govori. Nema taj urođeni potencijal, pa ne može ni da razvije sposobnost govora. Život i ne postavlja taj razvojni zadatak pred njega. Govor nećemo naći među razvojnim miljokazima šteneta, a ni odraslog psa. Sposobnosti su realizovani potencijali koji se ogledaju kroz ispunjavanje razvojnih zadataka. Razvoj sposobnosti možemo pratiti preko razvojnih miljokaza.

Pomoć klijentu kroz O.L.I. metod, vidimo kao proces u kojem osoba otkriva koje razvojne zadatke nije ispunila na odgovarajući način, koje sposobnosti nije razvila pa je to omelo u ispunjavanju razvojnih zadataka, i kao metod učenja, razvijanja određenih sposobnosti i realizacije nedovoljno realizovanih potencijala ličnosti. O.L.I. metod je neka vrsta “dopunske nastave” za one Đake života koji nisu uradili neke “domaće zadatke”. Ako je Đak u zaostatku, ako ne zna i ne razume gradivo iz “nižih razreda”, teško će ispunjavati složenije zadatke u “višim razredima”. Potreban mu je dobar “trener” ili “učitelj” koji zna kako se osvaja određena veština (tu veštinu je učitelj ili trener morao da savlada u svom

razvoju) usvaja i kako se razvija određena sposobnost. **O.L.I. metod je, zapravo, skup trening procedura za razvoj određenih bazičnih ljudskih sposobnosti.**

Epigenetički princip

U svojim teorijskim pogledima na razvoj čoveka oslanjamo se na epigenetički princip o kojem je govorio Erik Erikson. Gradeći svoju teoriju razvoja Ego identiteta i bazičnih ljudskih sposobnosti i vrlina Erikson se vodio takozvanim **epigenetičkim principom**. Epigenetički princip je osnova i onoga što smo do sada govorili o razvojnim miljkazima i zadacima. U osnovi tog principa je tvrdnja da **sve što se razvija ima u sebi ugrađen osnovni plan**. Iz ovog osnovnog plana niču delovi, od kojih svaki deo ima svoje predodređeno vreme za razvoj i vreme naročitog uticaja. Ovo je očigledno kada posmatramo razvoj fetusa. Svaki deo tela ima svoje kritično vreme razvoja i opasnost od formiranja nedostataka. Tako se i **ličnost razvija sledeći unutrašnji plan po kojem se određene osobine i sposobnosti intenzivno razvijaju u određenim uzrastima**, nezavisno od kulture u kojoj se razvija. **Ovladavanje razvojnim stadijumima na određenom uzrastu je od ključnog značaja za razvoj pozitivnih ljudskih sposobnosti i identiteta osobe.**

Po Eriksonu, **ljudske sposobnosti idu u paru sa ljudskim nesposobnostima**. **Kada nam životni razvojni plan postavi predodređeni zadatak pred nama je da ga rešimo i razvijemo određenu sposobnost, ili da ga ne rešimo i razvijemo nesposobnost koja ide u paru sa tom sposobnošću**. Možemo da izaberemo jedno ili drugo, ali ne možemo da ne izaberemo. **Na svakom stadijumu razvoja koji osvoji čovek dobija neku ljudsku vrlinu, ili njoj suprotnu ljudsku manu**. Svaki razvojni stadijum nosi sa sobom određeni konflikt, ili krizu koju vitalni čovek mora da prebrodi, izlazeći iz svake krize sa povećanim osećajem unutrašnjeg jedinstva, sa više smisla za dobro rasuđivanje, i uvećanom sposobnošću “da čini dobro” prema njegovim standardima ili prema standardima onih koji mu nešto znače. Iz Eriksonovih pogleda na razvoj čoveka može se zaključiti da i on smatra da postoji urođeni program razvoja u nama koji nas, ako ga sledimo i realizujemo razvojne zadatke, vodi do toga da postanemo dobri ljudi-ono što smo predodređeni da budemo. Ako ne podlegnemo nekom od “grehova”(kako hrišćanstvo naziva neke od ljudskih mana, osećanja i ponašanja), ako prevaziđemo iskušenja razvojnih kriza, postaćemo ostvarena ljudska bića-dobri ljudi. Ako, pak, podlegnemo iskušenjima razvojnih kriza, ne razvijemo ljudske sposobnosti, veštine i vrline, čeka nas izvesna “kazna”-osećanja i stanja suprotna postignućima razvojnih stadijuma.

Teorija promene i klijentovog napredovanja

Suština naše teorije klijentovog napredovanja je u tome da savetnički proces i savetnik stvore klijentu nove psihološke uslove za prepoznavanje nerazvijenih sposobnosti, i ponudi mu modele i veštine za aktivni rad na razvoju tih sposobnosti. Da bi klijent ušao bez većih otpora u taj proces neophodno je da se stvori pogodna emocionalna atmosfera u odnosu savetnik – klijent u kojoj se klijent ne oseća ugroženo (oseća da je prihvaćen, da mu se ne sudi, da ga savetnik razume i podržava u razvoju...) i u kojoj će **osetiti da je izlišno korićenje “negativnih veština”**. Nakon toga prelazi se na proces razvoja veština koje vode razvoju. U tom procesu klijenti su vođeni **O.L.I. Protokolima**. (Kroz dugi niz godina rada sa ljudima primetio sam da ljudima često postavljam slična pitanja da bih dobio odgovore na ono što sam naveo kao najvažnije za razumevanje čoveka. Pomislio sam, zašto ta pitanja ne bih pretvorio u protokole, seriju pitanja koja vode

čoveka kroz proces traženja odgovora na to kako funkcioniše i zašto radi to što radi. Tako su nastali O.L.I. protokoli. Oni nisu zamena za rad sa psihoterapeutom (mada nekim ljudima mogu dosta da pomognu i ako ih popunjavaju samostalno, bez konsultacija sa psihoterapeutom. **Protokoli nude strukturu u procesu samoistraživanja**). Protokoli pružaju mogućnost klijentu da mnogo toga uradi sam i da efikasnije iskoristi psihoterapijske seanse (individualne, grupne, ili tematske radionice) za razjašnjavanje, rasvetljavanje, prorađivanje i testiranje onoga do čega je došao u procesu rada na protokolu. O.L.I. Protokoli su vodiči u pisanoj formi (pitanja na koja klijenti u pisanoj formi odgovaraju van sastanaka sa savetnikom i instrukcije za vođenje emotivnog računovodstva, cenovnika životnih odluka i kreiranje životne strategije)

Koncept negativnih veština

Svako ponašanje koje dovodi do istog rezultata je odraz određene veštine i strategije. Verujemo da je čovek izuzetno kompetentno biće. Nijedna veština i strategija nisu loše same po sebi. Vredniju se u odnosu na cilj. Da li je ispasti glup veština? Naravno, ako u tome redovno uspevamo. Pitanje je samo kome treba takva veština i kojem bi cilju služila. Pitajte Mr. Bina. On dobro zarađuje od usavršene veštine da ispadne smotan, trapav, glupav...Mislite da se to može tako dobro odglumiti ako ne poznajete suštinu tih veština, proces koji dovodi do njihovog usavršavanja. Da li je veština biti depresivan? Naravno, kao i biti entuzijastičan i dobro raspoložen. Kada bi bilo kupaca, depresivci koji bi imali motiv da se upuštaju u svesno istraživanje svoje veštine mogli bi da drže seminare i workshopove...Ako se pitamo zašto bi neko naučio neku veštinu koja ničemu pozitivnom ne služi, onda ne razumemo jednu suštinsku odrednicu ljudske prirode (tj prirode uopšte). **Ljudi nikada ne razvijaju veštine koje ničemu ne služe. Ljudi nikada ne rade ništa od čega ne dobijaju neku korist (tzv. "sekundarna dobit"), jer ne bi bilo motiva koji bi pokrenuo to ponašanje. Gde je ponašanje, tu je i motiv. Gde je motiv, tu je i potreba koju ponašanje zadovoljava i uverenje da se tako može zadovoljiti potreba i da se, na neki način, isplati. Problemi sa kojima nam se klijenti obraćaju su nuzproizvodi dobro uvežbanih "negativnih" veština.**

Emotivno računovodstvo

Čovek tji dobro ako je u stanju da dobro vodi računa o sopstvenim emocijama. Klijenti se obačaju za pomoć savetniku jer nešto nisu dobro radili u tom procesu vođenja računa o emocijama-emotivnom računovodstvu. Naš posao je da ih edukujemo u tome. Svako računovodstvo zasniva se na nekim propisima-zakonima, na matematici i statistici. Cilj računovodstvenih procedura je da se dobije pregled stanja-«bilans stanja», «bilans uspeha», periodični ili završni račun, da se obračunaju porezi i doprinosi. Sve to važi i za emotivno računovodstvo. I u emotivnom tivotu je bitno da napravimo bilans stanja i bilans uspeha, da shvatimo dokle nas je doveo naš emotivni tivot, naša ponašanja, izbori, odluke, uverenja. Da uočimo kuda nas dalje vodi način tivotu koji vodimo. Da li emotivno siromašimo ili se bogatimo. Kakve danke, namete, «poreze» plaćamo svom načinu tiviljenja. Sve što radimo nešto košta. Da li smo svesni cene koju plaćamo, ili dozvoljavamo sebi da se iznenadimo i odjednom uvidimo da smo «švorc». Kao što «knjigovodstvo» ili «računovodstvo» u poslu ima neke određene procedure dolaženja do određenih preseka i stanja, na osnovu kojih se planira dalja organizacija posla i investicije, tako i emotivno računovodstvo ima svoje procedure. Neke od procedure su slične onima koje se koriste u poslovnom računovodstvu, ali su prilagođene za oblast emocija.

Metodologija emotivnog računovodstva

Svako računovodstvo ima «pasivu» i «aktivu». Pasiva je ono što se desilo ranije, što je uticalo na sadašnji bilans stanja i uspeha, što daje osnove za statistiku i prognoze, za analizu situacije, pravljenje grafikona trendova...Naša prošlost je naša pasiva. Na osnovu iskustava iz prošlosti izvukli smo nekakvu nesvesnu «statistiku» i stvorili sliku sveta, stavove, uverenja i kriterijume. Izvukli smo neke svoje nesvesne ili delom svesne «zakone i propise» na osnovu kojih kalkulišemo šta se isplati, a šta ne u ovome svetu. Ti nesvesni «zakoni funkcionisanja sveta», «implicitne teorije ličnosti»-nesvesne teorije o tome kako funkcionišu ljudi i međuljudski odnosi, naša uverenja, nesvesne prognoze...određuju naše aktuelno «poslovanje» u ovom svetu-naše ponašanje (unutrašnje i spoljašnje). Aktiva je aktuelno poslovanje, način na koji funkcionišemo u sadašnjosti. Naša aktiva je puna obrazaca iz prošlosti, neproverenih teorija, uverenja, pogrešnih kalkulacija, pogrešnih nesvesnih formula za obračunavanje emotivnih dobitaka i gubitaka. Te obrasce zovemo karakter. Karakter sačinjavaju tipični načini percepcije stvarnosti, njenog tumačenja i doživljavanja, tipični načini reagovanja i ponašanja. Ti metamodeli, kako ih zovu u N.LP.-ju, ili naši «softveri-operativni sistemi» kako bi rekli informatičari, su zapravo algoritmi, formule na osnovu kojih uglavnom nesvesno proračunavamo informacije koje dobijamo spolja i iznutra (iz senzacija svog tela, iz svojih misli i emocija) i munjevitom brzinom izvlačimo rezultat koji određuje ponašanje. Svako ponašanje je motivisano nekim motivom, nekim očekivanim zadovoljstvom (i smanjivanje bola je zadovoljstvo). Motiv je proizvod potrebe i očekivanja da se potreba može zadovoljiti. Ako ne očekujemo da možemo zadovoljiti određenu potrebu nećemo imati motiv da pokrenemo određeno ponašanje, jer ne od očekujemo da će ono dovesti do zadovoljenja potrebe. I nasumični pokušaji da se dođe do zadovoljenja potrebe su motivisani očekivanjem da će to ponašanje dati rezultat. Ako ga ne daje, gubimo motiv. Nećemo da ulažemo energiju «za džabe». I to je kalkulacija koja kaže «ne isplati se», to je «ograničavajuće uverenje». Najčešće je nesvesna. Međutim, možda bi to ponašanje, u nekoj drugoj situaciji i prilagođeno toj situaciji, dalo rezultate i zadovoljilo potrebu. Ali, mi smo, iz prethodnog iskustva, stvorili formulu reagovanja, formulu preračunavanja dobitka i gubitka, i skloni smo da je generalizujemo na sve situacije koje iole liče na onu u kojoj smo došli do formule (takvo ponašanje psihoanalitičari nazivaju transfer-emotivni obrasci stečeni u odnosu sa nekom značajnom osobom iz prošlosti prenose se na druge osobe u budućnosti). Formulu, na žalost, više ne testiramo (ili veoma retko to činimo).

O.L.I. Savetovanje i iskustva iz psihologije uspeha

U biznisu je poznato da se «uslovi poslovanja menjaju» i da ne važe stalno ista pravila. Mora se stalno testirati tržište, poslovna stvarnost. Ne postoje formule koje važe uvek i u svakoj situaciji. Ako se aktuelno poslovanje rukovodi pasivom, ako se sadašnjost rukovodi formulama iz prošlosti, velika je opasnost od bankrota. Poslovnog ili emotivnog.

Svi mi već imamo nekakvu svoju **psihološku matematiku** i emotivno računovodstvo koje određuje naše ponašanje. Ne bismo se ni pomerili da nešto u nama ne preračuna rizik gubitka i dobitka i kaže nam «kreni». Ono što se u biznisu naziva «risk management» ili menadžment rizika odvija se u nama svakog trenutka našeg postojanja. Naš softver to radi neverovatnom brzinom, nesvesno, uhodanim formulama, navikama, metaobascima. Problem nastaje kada u softveru imamo bag-virus, pogrešnu formulu koja iskrivljuje dobijene informacije i daje pogrešan rezultat. Onda nam je potreban antivirus program da detektujemo i

otklonimo pogrešnu formulu. Psihodinamske psihoterapije se time bave-pomažu ljudima da otkriju informacione «viruse» u sistemu zvanom psiha. **Metodi emotivnog računovodstva su usmereni upravo na otkrivanje tih nesvesnih pogrešnih formula za preračunavanje gubitka i dobitka i menadžment rizika. Kao i svako drugo računovodstvo, i emotivno računovodstvo zahteva da bude evidentirano**

«napismeno», crno na belo. Metodi emotivnog računovodstva zahtevaju olovku i papir (ili kompjuter). Crno na belo pristup ne dozvoljava konfuzije koje možemo imati dok stvari «stoje u glavi». U glavi možemo imati suprotne stavove, kontradikcije, jednu do druge, a da to uopšte ne primećujemo (kao što možemo biti uvereni da nam poslovanje dobro ide kad gledamo kako kupci dolaze i kupuju, a da računovodstvo pokazuje nešto drugo kada se precizno obračunaju troškovi, porezi i doprinosi...). Crno na belo pristup bitno umanjuje takve mogućnosti. Popunjavanje upitnika i formulara emotivnog računovodstva može biti «smorno» za mnoge ljude, ali će dati realniju sliku stanja i pružiti mogućnost korekcije. Postoji izraz vezan za «presek stanja», «rekapitulaciju» koju često ljudi urade vezano za svoj život kada pređu izvesan broj godina (to se može doživeti kao krizno stanje). Izraz je «podvući crtu». Podvlačimo crtu kada računamo i želimo da izvedemo rezultat. U određenim razdobljima života, ili u određenim kriznim situacijama, ljudi nateraju sebe da pogledaju u svoje emotivno računovodstvo i da «podvuku crtu», pa šta vide da vide...Bolje i to nego da se i dalje «zaluđuju» i «zamajavaju» pogrešnim formulama. A zašto bismo čekali «kritične godine» ili velike krize da bismo zavirili u svoj «bilans stanja» i «bilans uspeha» i napravili «periodični obračun». Pa, ako firme to rade dva puta godišnje (a delimične preseke svakog meseca), zašto i mi ne bismo makar toliko često proveravali svoje «poslove» na ovome svetu.

Cenovnik životnih odluka

Jasno je da sve u životu nešto košta. Za ništa se može dobiti samo ništa. Retko, veoma retko, dešava se da se nešto što više vredi dobije za nešto što manje vredi, ali nikada se ne dešava da nešto dobijete za ništa. Da biste išta dobili morate biti živi, a samo življenje ima neku cenu (da biste bili živi morate podnositi neki bol). Svako ponašanje svakog žmog bića je svrhovito-teži zadovoljavanju neke potrebe. Pokrenuti se na određeno ponašanje znači doneti odluku (bez obzira na to na koliko rudimentarnom nivou svesti se takva odluka donosi. Sve što je živo ima određeni nivo svesti vezan za osećanje na kontinuumu bol-zadovoljstvo, prijatno-neprijatno.) Čim smo, negde u dubinama našeg uma, još kao bebe odlučili da živimo znači da smo, na neki način, doneli i odluku da vredi platiti cenu-bol koji nam život nanosi. «Izračunali» smo da «ipak vredi», da ipak dobijamo, da ipak, koliko toliko, zadovoljavamo neke bazične potrebe i da se vredi pokrenuti-živeti. Bez te odluke, bez tog rizika, ne bismo bili živi, i ne bismo dobili ništa, jer samo živo biće može dobiti nešto (zadovoljiti neku svoju potrebu. Neživa priroda nema potrebe, pa time ne može ni da dobije jer dobijanje je zadovoljavanje neke potrebe).

Kad uđemo u radnju, normalno je da pogledamo cene ako hoćemo nešto da kupimo. U «radnji» zvanom «život» cenovnik nije okačen. Uglavnom se dešava tako da mi prvo posegnemo za nekim «proizvodom» života, a onda nam tek kažu koliko košta. Da smo znali cenu, možda to ne bismo ni uzeli. Često izgleda kao da se nešto može uzeti besplatno. I mi to uzmemo zadovoljni što se «deli». A onda stigne račun «na odloženo plaćanje» i iznenadi nas. Niko nas nije pitao, niko nije spomenu cenu, ili možda jeste, a mi smo mislili da nam «popuje» i plaši nas od života. Kad stignu računi, osećamo da život nije fer. Čak iako su nam rekli za moguću cenu, a mi se nadali da je ipak nećemo platiti, ili da ćemo makar izbeći «porez na dobit», osećamo da život nije fer. Da, život često nije fer. A često nismo ni mi fer prema njemu. Da smo malo bolje gledali, i bolje slušali, i više obraćali pažnju na život, i trudili se da naučimo pravila igre i da «gledamo istini

u oči»...shvatili bismo da ipak postoji cenovnik na «artikle života» i doneli bismo svestan izbor da li hoćemo ili nećemo da platimo cenu. Dobro, dok smo bili baš mali nismo imali razvijen aparat za pravilno opažanje realnosti života. Ili smo ga, naprotiv, imali pa su nam ga pokvarili. Ne kažem da smo krivi. Samo kažem da smo odgovorni i da imamo oči da vidimo i uči da čujemo, i mozak da mislimo, i telo da osećamo...samo ako odlučimo da prestanemo da se «pravimo Toše» i ako odlučimo da razumemo kako život funkcioniše. Onda ćemo prepoznati koja je cena naših izbora i odlučiti se za ono što smo spremni da platimo. Ako se i odučimo za nešto što znamo da skupo košta, posledice nećemo pripisivati nekim psihološkim problemima koji su nas «spopali», već ćemo biti svesni da je to cena našeg izbora. (Unutrašnji lokus kontrole). **U procesu O.L.I.**

Savetovanja učimo klijenta da što preciznije i jasnije izvede svoj cenovnik životnih izbora kako bi mu to pomoglo da napravi bolje emotivno računovodstvo i bolju životnu strategiju.

Istorijat nastanka ovog modaliteta savetovanja

O.L.I. psihodinamsko integrativno savetovanje je rezultat integracije nekoliko psihodinamskih pristupa psihološkoj pomoći, metoda samoregulacije(biofidbek, neurofidbek, autogeni trening, trening za optimalno postignuće...) i metoda psihologije uspeha tokom 30 godina praktičnog profesionalnog iskustva i edukativnog rada autora kursa. Pored psihoanalize, sa kojom sa počeo svoj psihoterapijski rad, koristio sam u svojoj praksi metode i drugih psihoterapijskih pravaca-bioenergetske psihoterapije, Transakcione analize, Geštalta, Neurolingvističkog programiranja (N.L.P.), biofidbek i neurofidbek metoda...Postao sam, kako se to kaže, eklektičar. Praktičar koji koristi svašta u svojoj praksi kada mu se učini da će biti delotvorno, bez obzira iz kojeg pravca to dolazi i kakav mu je teorijski okvir. Naravno, pored kriterijuma efikasnosti, izbor određenih “tehnika” ili “metodologije” rada bio je određen i time da li sam osećao da se to što koristim uklapa u sistem vrednosti koji je osnova mog pristupa čoveku. Ono što bi, možda, dalo nekog efekta, ali se kosilo sa mojim uverenjima i vrednostima, nisam koristio u svom psihoterapeutskom radu. Razmišljajući o tome zašto sa nekim klijentima radim na jedan način, a sa drugima na drugi način, zašto sa nekima primenjujem jednu grupu „tehnika“, a sa drugima drugačije metode, zašto kod nekih klijenata dobre rezultate daju neke tehnike, a kod drugih ne, došao sam do zaključka da je osnova za selekciju „tehnika“ moja procena sposobnosti koje je određen klijent razvio ili nije razvio. Iako sam tehnike, način rada, uglavnom birao intuitivno, došao sam do zaključka da u onome što sam nazivao intuicijom postoji određena pravilnost-princip po kojem biram. Taj princip je pristup preko sposobnosti. Svaka savetnička ili psihoterapijska tehnika služi razvoju određene razvojne sposobnosti klijenta. Povadio sam sve „tehnike“ psihoterapijskih pravaca i tehnike iz oblasti psihologije uspeha koje sam poznao i sortirao ih u grupe prema tome koju razvojnu sposobnost te tehnike podstiču. Tako sam dobio „spisak alata“ gde su alatke-psihoterapijske tehnike, grupisane po funkciji koju imaju u razvijanju određenih sposobnosti. Tako sređene, mogle su se „vaditi“ prema potrebi ne samo po intuiciji, već prema detektovanoj nerazvijenoj sposobnosti klijenta. Ovakvo sređivanje psihoterapijskih alata omogućilo mi je sistematičniji pristup u edukaciji kandidata za savetnike i psihoterapeute koji se edukuju za praktikovanje O.L.I. psihodinamskog integrativnog savetovanja.

Proučavanje kulturnih razlika i osetljivosti za te razlike

Ovim kursom predviđena je i tema kulturnih razlika i osetljivosti na te razlike. S obzirom da je Srbija multinacionalna zajednica, neophodno je da psihološki savetnik ima i razvija svest od međukulturnim i međuetničkim razlikama, te da svoju praksu prilagodi konkretnom klijentu sa kojim radi. Ukoliko dođe do sukoba između teorije koje se savetnik drži i nekih stavova klijenta koji deo kulturnog nasleđa kome on pripada, savetnik svoj pristup mora prilagođavati potrebama klijenta: da li klijent želi da menja svoje stavove pošto ih smatra neodrživim ili želi da ostane veran kulturnom nasleđu zajednice iz koje je potekao. Iako se u praksi relativno retko sreće ova vrsta problema, neophodno je da savetnik bude pripremljen da se adekvatno postavi i reaguje.

Etička pitanja O.L.I. Psihodinamskog integrativnog savetovanja

Vrednost koja stoji iza O.L.I. metoda je: Istina je vrednost. Dobro je znati istinu. «Vera će te tvoja (u istinu) spasti». Savetodavni proces je «lečenje» istinom. Vrednosni sistem u kojem se do vrednosti dolazi bez vrednovanja onoga koji ka istini putuje. On se poštuje tako što mu se ne nameće neki sistem vrednosti već mu se dopušta da traži vlastiti put. **Vrednosti ugrađene u O.L.I. Savetodavni pristup su, dakle, istinoljubivost i poštovanje autonomije osobe sa kojom se radi.**

Međutim, O.L.I. savetnik ne izbegava temu vrednosti u radu sa klijentom. On nije vrednosno neutralan i u tome je otvoren. O.L.I. pristup koristi pojam “dobar čovek” u edukaciji klijenata i objašnjava ga kao ostvarenje potencijala čoveka za ljubav i rad. Klijent se ne osuđuje ako ne ispunjava kriterijume koje nije postavio savetnik, već ljudska priroda koja teži realizaciji sopstvenih potencijala. Svaki ljudski izbor nosi u sebi i vrednosno značenje. Ono se ne može izbeći time što se analiziraju samo svesni i nesvesni motivi, što se razgovara samo o tome da li je nešto što čovek čini dobro ili loše za njega, ili njegovu ženu, ili decu...Šta je sa pitanjem da li je ono što čovek čini dobro ili zlo? Za društvo, za ljudskost, Svaka psihoterapija, zapravo, neeksplicitno propagira neki sistem vrednosti koji je ugrađen u njen pristup čoveku.

Etički kodeks: Integrativno emocionalni savetnik se u svom radu mora pridržavati Etičkog kodeksa prakse Udruženja psiholoških savetnika Srbije.

O autoru kursa:

Nebojša Jovanović, psiholog, psihološki savetnik i psihoterapeut.

Diplomirao sam na odeljenju za psihologiju Filozofskog Fakulteta u Beogradu 1981 god. Postdiplomske studije iz kliničke psihologije-psihoterapije na odeljenju za psihologiju Filozofskog Fakulteta u Beogradu kod mentora Prof. Dr. Vladimira Petrovića upisao sam 1981 godine.

Edukacija:

Završio sam edukaciju za psihoanalitički metod kod profesora Vladimira Petrovića u trajanju od 7 godina. (6 godina lične analize-oko 900 sati, 7 godina individualne i grupne supervizije kod Dr.

Vladimira Petrovića i Dr. Tamare Štajner-Popović-oko 500 sati) Pored te edukacije pohađao sam i edukativne kurseve iz Transakcione Analize (kod Jelice Todorović-T.A.-101) i Bioenergetske psihoterapije (kod Divne Perić-Todorović), Radiksa (Mark Ludvig)... Edukaciju za bavljenje biofidbek metodom završio sam 2005 god. u Holistic Learning Institute u Beču kod vodećih svetskih stručnjaka u ovoj oblasti Dr. Erika Pepera (predsednika Biofidbek Federacije Evrope) i direktora instituta Dr. Monike Fuhs. Iste godine dovršio sam i edukaciju iz neurofidbek metoda kod najeminentnijih edukatora na ovom polju Dr. Michaela i Linde Thompson. Osnivač sam i predsednik Biofidbek Asocijacije Srbije koja je priznati član Biofidbek Federacije Evrope.

Praksa:

U periodu od 1981-1989 držao sam vežbe na predmetu "Osnovi psihoterapije i savetovanja" kod profesora Vladimira Petrovića, na četvrtoj godini studija kliničke psihologije. U istom periodu radio sam kao psihoterapeut i savetnik u Savetovalištu za studente Filozofskog Fakulteta u Beogradu. Radio sam kao psiholog u Centru za Socijalni rad Novi Beograd na problemima razvoda braka od 1984-1989 god. Nakon toga otvaram svoju privatnu praksu u "Centru za razvoj ličnosti" gde od tog perioda radim kao psihoterapeut na razvojnim problemima dece i odraslih.

Metod i oblast rada:

U svojoj praksi primenjivao sam različite psihoterapijske modalitete. Psihoanalizom i psihoanalitički orijentisanom psihoterapijom započeo sam svoju psihoterapijsku praksu u radu sa neurotičnim osobama i osobama sa graničnim poremećajima ličnosti. Kasnije sam ove metode kombinovao sa bioenergetskim pristupom u individualnom radu, a vodio sam i bioenergetske grupe. U radu sa decom sa razvojnim problemima, posebno sa ADHD problemima (deficit pažnje i hiperaktivnost) koristio sam biofidbek i neurofidbek metod koji su se pokazali kao najefikasniji metodi za ovu problematiku.

Kroz dugi niz godina rada sa raznorodnim problemima ljudi, kombinujući tehnike različitih psihoterapijskih pravaca i metode psihologije uspeha, dopunjavajući ih svojim psihoterapeutskim inovacijama, kreirao sam svoj psihoterapijski metod koji za svoju osnovu ima takozvani "capability approach"-pristup preko razvoja sposobnosti, i nazvao ga O.L.I. . Knjiga o O.L.I. metodu je u pripremi za štampu. U 2007 godini sam započeo i edukaciju kandidata za primenu O.L.I. metoda.